

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitlér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdájában és a szerkesztőnél fogadtatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

†
Tolnai Pál Antal.
1822—1899.

Tolnai Pál Antal földbirtokos, Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottságának tagja, 1848—49-ben a fekete sipkások szabad csapatának parancsnoka, Bács-Bodrogh vármegye volt első alispánja 1899. évi április 15-én életének 77-ik évében elhunyt.

Az újabb nemzedék már alig, vagy csak hiréből ismerte Pál Antalt, mert e férfi, kinek elhalálózásáról értesítjük olvasóinkat, egy negyedszázad óta teljesen a magánéletbe vonultán élt itt közélünkben s csak néha-néha látogatott be városunkba. Pedig valamikor megyénknek vezérlő férfa volt s alig volt férfi, kinek szereplése megyénkben annyira korszakalkotó lett volna, mint a most elköltözötté.

Régi nemes szülőktől, 1822. évi szeptember 22-én Nemes-Militicsen született. Tanulmányait a bajai, majd a pécsi gimnáziumban, majd a pécsi jogakadémián elvégezve, a 40-es években Pozsonyba került mint országgyűlési gyakornok, majd rövid időre reá néhai Rudits Máté főszolgabíró mellett Baján megyei esküdt lett. 1848-ban a vármegye közönsége az alig 26 éves fiatal embert a bajai járás főszolgabírájává választotta. Mint ilyennek csakhamar tapasztalnia kellett, hogy a nemzetiségek, különösen a szerbek az új rend szabadságát arra akarják felhasználni, hogy a nemzet ellen törjenek. Az ifju ember gyors elhatározásával és forró lelkesedésével egy szabad csapatot alakított, mely aztán őt parancsnokává választván, ennek élén végig harcolta az egész szabadságharcot, nem kis pusztítást tevén a szerb lázadóknak. A fekete sipkásoknak, mert így hívták a szabadsapatot, legnevezetesebb fegyverténye a kaponyai győztes csata volt, melyben a szerbek legnagyobb ágyuját, a „Csicsát” is hatalmukba kerítették. Pünkösdkor akarják a szabadsapatot megülni a kaponyai csata 50 éves fordulóját, szegény Pál Antal nem érthette meg, pedig nagyon készült reá, hogy hajdani dicsőségének e helyét felkeresi majd e nevezetes évfordulón.

A szabadságharc legyőzése után Pál Antalra is keserves napok viradtak. Kiadták ellene az elfogatási parancsot, ő azonban ne hogy a hatalom kezébe kerüljön, az országban szerte bujdosott. Életének e mozgalmas szakából sok derült epizódot mondott el már késő öregségében is, és mindig szívesen beszélgetett el ezekről a nehéz napokról, melyeket ő azonban az ifju ember pusztithatatlan kedélyével élt át. Összejárta a Kunságot, innen Heves megyébe került, s bizony nem mindig szalonokban töltötte idejét. Két évet meghaladó bujdosása után, melyet ő mindig vándor életnek nevezett, szülei amnestiát eszközöltek ki részére. Bujdosása idejében első neje elhalálozván, szülő falujába került, s mint annyi sokak, gazdálkodással töltte el idejét; s akkor vette el mostani özvegyét, kivel közel félszázadon át boldog házasságban élt, melyet csakis az őket ért családi szerencsétlenségek szomorítottak meg. Elhalván ugyanis gyermekeik, úgy hogy a most elköltözött minden gyermekét eltemeté. 1861-ben a megyéket rekonstruálni látta jónak a kormány, s mikor Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági tisztújítás céljából megtartotta a közgyűlést, a megye egész közönsége két táboroként állott egymással szemben. A kormányhoz huzó párt Latinovits Mórict nevére írt zászlajára, míg a liberálisok Pál Antal köré csoportosultak. Pál Antalt a megye liberálisan gondolkozó emberei már akkor olyannak ismerték fel, ki át van hatva a modern kor szellemétől, s ki a haladás ügyét elhagyni semmi körülmények között sem fogja. S a liberális párt győzött, Pál Antal nagy szöbbséggel Bács-Bodrogh vármegye első alispánjává lett megválasztva, ki valóságban a hiveinek örömjongása között foglalta el alispáni székét.

De ez az alispániség rövid életű volt. A helytartótanács az engedelmességet nem akaró megyei közgyűléseket feloszlata, s Bács-Bodrogh vármegye tisztikara is, élén az alispánnal-kijelenté, hogy leteszi hivatalát. Pál Antal ismét a magánéletbe vonult visszat, s bár az akkor főispáni helytartóvá kinevezett Piukovits Ágoston iparkodott őt hivatalában megtarthatni, Pál Antal a szó szoros értelmében e tárgyban szóba sem állott. Később aztán sikerült neki Pál Antal ellenfelét, Latinovits Mórict alispánnak megnyerni.

Az 1865-iki képviselőválasztások alkalmával Pál Antal az ó-morovici választókerületben, a melynek székhelye később Kerynyára tétetett át, mint választási elnök működött. Ez alkalommal történt, hogy Piukovits Ágoston mint főispáni helytartó valamelyes proklamációt függesztetett ki a faluházára, melyben a lakosságot a választási aktusnál nyugalomra inti s netaláni mozgalmak esetére katonasággal fenyegetődzött. Pál Antal kiérve a községbe, mikor meglátta ezt a proklamációt, levétette azt s kijelenté, hogy ő a választási elnök, intézkedni csak neki van joga s hogy ő elég erőt érez magában egyrészt a választás zavartalanágát, másrészt annak szabadságát megőrizni. Lett ebből nagy processzus.

Piukovits lázadás miatt fogta perbe Pál Antalt, s hiába mondták neki, hogy ilyen perekben hazai törvényeink szerint csakis a királyi tábla illetékes, Piukovits Ágoston kivitte, hogy Pál Antalt Bács-Bodrogh vármegye criminalis ítélőszéke elé idézték. S ekkor történt az a nevezetes eset, hogy vádlott ugyan megjelent, de a criminalis sessiót még sem lehetett megtartani, mert a bírák sorba betegét jelentettek, nem akarván egy ilyen actus részeseivé lenni. Pál Antal persze nyugodtan haza ment, Piukovits Ágoston azonban mikor ezt megtudta, elfogatási parancsot adott ki ellene; ezt azonban Pál Antal nem várta be, hanem Budapestre menekült, s egyenesen Majláth György akkori országbírónál tette meg panaszát, Majláth György igazat is adott Pál Antalnak s eltiltotta Piukovitsot az üldözéstől. De hogy az akkori kor embereit nem személyes gyűlölködés, nem kicsinyes érdek vezérelte, legjobban illusztrálja az, hogy rövid másfél évre reá Pál Antal újra alispánná választván, Piukovits volt az első egyike, ki nála, mint új alispánnal tisztelgett, s Pál Antal nem haragudott Piukovitsra, a köztük történeteket csakis politikai nézeteik különféleségének tulajdonítván.

Mikor az újabb alkotmányos aera beálltával a megyének ismét tisztviselőket kelle választania, hivi ismét Pál Antalt léptették fel, mig Latinovits Mórict hivi új jelölt után néztek, s fel is állítottak ilyen Szalmássy Ferenc földbirtokos személyében. A megye közönségének többsége ismét Pál Antal köré gyűlt, s 1867-ben ismét Pál Antal volt az alispáni székben. Ez az időszak

A „BÁCSKA” tárcája.

Rossz poéta.

Rossz poéta vagyok én már,
Mondta más is ölöget!
Mélto is, hogy rám titokban
Annyi nyelvet öltöget . . .

Jó Petőfi! birnevedhez
Még közel sem juthatok!
Bár a vers csak terem rendre,
— De nem veszik a lapok! . . .

Volt ugyan tél nekem is „egy”,
Debrecenben nem, — igaz!
De a név itt mit javíthat?
Pesten is csak gaz a gaz . . .

Volt nekem is hideg szobám,
Hajh! de mi' más alkalom!
Rossz kilincsnél nagy mosástól
Tavaszkodott a falon.*)

Örömben késem éles,
Hogy hozzám csak most jutott,
S hogy nem törött a cipóba,
Mit egy hétre kaptam ott . . .

* Pesten tanulókoromban egyik télen egy mosóintézet-tulajdonosnál, a konyha melletti szobában laktam. A konyhában majd minden nap mostak s a becsapódó gőztől (az ajtót úgy kellett betámasztani) a falon ezer apró patak, partajkon pedig zöldes foltok támadtak. (Boacsánat, hogy ilyet is elmondok!) Szerző.

Biz' azóta nagy úr lettem,
Vágják a fát nekem is . . .
S hogy ne lopják — van már cipóm
Kimegyek, ha esik is . . .

Odaveszett szegénységem . . .
Múzsám' fülön foghatám!
Mondják is, hogy mindkettőnkhez
Nem illik a — jó ruhám! . . .

Rossz poéta leszek én, mert
Ezután úr maradok . . .
S csak költő ne legyek, inkább
— Fizetnének a lapok! . . .

Láng József.

AZ ÉLET ALKONYÁN.

Egy szép öreg filozófája.

Az élet alkonya hasonló a borongó őszhez. Sok felhő . . . kevés napsugár . . . ezek is bágyadtak; mintha a nyári ragyogásban kifáradtak volna. A mezők s kertek ékességeiből kifosztva. Itt-ott egy elkésett virág . . . vagy éppen őszi virág . . . miú kedvesek ezek a sok hervadás közepette! . . . Olyanok, mint sütret után az a kicsiny fűtröske, mely a vidám szedők elöl a szőlőlevelek közé elrejtőzött.

A Gondviselés az élet alkonyán járó ember útjára is tiltet ilyen kedves virágokat; rejtett el édes szőlőfűtröket . . . csak tiszta szem kell azok meglátásához és jó szív azoknak jószívvel való fogadásához. Minden tárgy olyan, amilyen színű szemüvegen nézzük. Boldogtalan, kinek mindenre csupán sötét szemüvege van.

Volt egy hetven éves öreg ismerősöm, kit a közvélemény „szép öreg”-nek nevezett el. S azt hiszem, velem együtt sokan kívánják, hogy bár csak ilyen öreg

lehetne egykor. De nemcsak szép volt, hanem szeretetreméltó is. Szinte szerette volna az ember megcsókolni, mikor a vele egykorúak, vagy a fiatalok között is fiatal kedélyvel, szellemesen elmondott egy adomát, vagy beszélgetett az ő ifjusága virágakadásáról.

A szépség és szeretetreméltóság együtt jár az élet alkonyán. Mert itt már nem arról a testi szépségről van szó, mely a könnyelműségnek tetszik, hanem az a lelki szépség, mely a nyugodt vonásokban, nemes magatartásban s finom modorban tükröződik. Az a tiszta derült tekintet, melyről nyájasság és melegség sugárzik. Arcán nem volt redő, de nem volt lelkén sem. Ifjúkori tdeségét megtartotta s 70 éves korában is épen oly nyugodtan gondolt a holnapra, mint 30 éves korában.

Minő volt hát ez a szép és szeretetreméltó öreg? . . .

Elsőben is különös gondot fordított a formalitásokra: öltözéke, magatartása, társalgása korrekt, tiszta, elegáns. Fialat és idős nők egyaránt kifogástalannak tartották. S valóban az is volt; de nem csupán a saját személye iránt, hanem másokkal való érintkezésében is. Az illetet, a jó izlést, az udvariasságot meg nem sérlette. Vétéknek tartotta volna bárkit is kigunyolni vagy kisebbiteni. Ebből már önként következik, hogy nagy gondja volt lelke tisztaságára is. Az ő művelt lelke csupán azt látta meg a természetben, a művészetben, az életben, ami nem csupán a szemeknek tetszetős, hanem a léleknek is. Jól tudta, hogy minden dolognak két oldala van: felülete és visszája; jó oldala és rossz oldala; fénye és árnyéka. Ő mindig csak a feltületet, a jó oldalt, a fényt nézegette. Mind az eseményeket, mind az embereket kedvező oldalukról tekintette. Nem tartozott azon feketelelkűek közé, kik figyelmen kívül hagyják embertársaik kilenc jó oldalát és a tizediket . . . az egyetlen gyenge oldalukat feszegetik. Sohasem bírt gyökeret verni szívében az a gonosz indulat, mely a mások megrontásával is kész saját jólétét előmozdítani. Nem volt alattomos, kétszínű, mely másként beszél reggel és másként este. Egyenes, őszinte jellem, mely utá-

azután ugyancsak próbára tette emberét. Az adminisztráció akkor még nem volt paragrafusokba öntve, a hatáskörök nem voltak szabályozva.

Abban az időben sokkal nagyobb hatalma volt egy alispánnak mint manapság, de aztán vigyázni is kellett, hogy működése egyéni érdekekbe ne ütközzék, mert nem volt föltételeztetés, még a megye közönsége ellenében is, ha kell megvédelmezze. Pál Antal pedig semmi egyéni érdeket sem tudott respektálni. Előtte teljes életében csak a közérdek volt irányadó, de a mint nem respektálta mások egyéni érdekeit, épen úgy nem törődött a magáéval sem. Azután meg Pál Antal olyan régi formájú alispán volt, a ki tudott parancsolni, de a ki az engedelmisséget meg nem tanulta. Ő alispán korában is függetlenségi maradt, ezért aztán félre is kellett állania 1872-ben. De nem vitt keserűséget a magánéletbe. Senki úgy mint ő nem volt több türelemmel az ellenvélemény iránt. A dolgok rendjével nem volt megelégedve, de nem kételkedett soha azok hazafiságában vagy jóindulatában, a kik nem az ő izlése szerint vezették az ügyeket.

Hogy mennyire elfogulatlan, azt az egyházpolitikai viták idejében tanúsította leginkább. Ő függetlenségi párti volt, de nagyon elítélte azokat, akik pártérdekből az egyházpolitikai reformokat hátráltatni, vagy pláne megakadályozni törekedtek. Mert Pál Antal liberális volt minden ízében, típusa azoknak a régi magyar liberálisoknak, kik a szabadelvűség kultuszát nem fitogtatják, de lelkük bensejében vallják.

* * *

Pál Antal temetése vasárnap ment végbe Nemes-Militicsen. A község apraja-nagyja megjelent a temetésen. Zomborból is igen sokan voltak kinn. Ott láttuk a közönség soraiiban Karácson Gyula alispán vezetése alatt a megyei tisztikar képviselőiben Vojnits István főjegyzőt, Hauke Imre és Tárcazy Dezső főszolgabírókat, Scultéty Ferenc és Trischler Károly árvaszéki ülnököket, Csernyus Pál th. főügyészt, Lederer Pál, Lániczor Antal és Bagó Géza aljegyzőket, Vujevich Lajos szolgabírókat. Ott voltak továbbá Sándor Béla nyug. főispán, Szemző Gyula nagybirtokos, dr. Balogh Ernő és dr. Vujevich Zoltán ügyvédek és még számosan.

Ravatalára koszorút helyeztek: „Felejthetetlen férjének — sirig gyászoló özvegye.“ „Szeretett nagyatyjuknak — Vilma és Franci.“ „Szeretett nagyatyjuknak — Blanka és Elek.“ „Szeretett dédatyjuknak — Mica és Oni.“ „Szeretett apósnak — menyé.“ „Egykori alispánjának — Bács-Bodrogh vármegye tisztikara.“ „Pál Antalnak — Nemes-Militics községe.“ „Szeretett Tóni bácsinak — Vargay család.“ „Szeretett Tóni bácsinak — Körmenyék.“

A gyászszertást Fejér Gyula zombori apátplébános végezte.

Báró Vojnits István főispán táviratilag fejezte ki részvétét az elhunyt özvegyének.

Magyar társadalom.

— Izenet. —

Lapunk folyó évi 24-ik számában közölt „Magyar társadalom“ felirású cikkelyünkre valaki

lattal fordul el az alattomoskodástól. Nemcsak nem érezte az irigység tövises ösztönzését, sőt örült, ha másokat boldogulni látott. Ellenséget nem ismert, mert mindenkiről csak a jót tételezte fel; haragot nem tartott, de nem is törődött senki haragjával. Azt mondta, hogy a haragban mindig van irigység, káröröm, bosszu, minek a lelket beszennyezni effélékkel, holott kezemet is megmosom mindennap. Pedig kezem tisztasága sem előbbvaló, mint lelkemé. Szép filozófia. Ennek köszönhettem, hogy állandó jó kedélye és jó egészsége volt. Minden hajnalnak van enyhítő, elviselhető oldala, ő ezt kereste ki. Mosolygott, midőn látta, hogy némely borongós kedélyek minden dolgoknak csupán az árnyoldalát tekintik; mindenben rossz előjelt és szerencsétlenséget látnak s ezáltal jellemük elfanyarodván, egész életüket sóhajtozásban, bosszankodásban és bankodásban töltik.

Az is fővonása volt lelkének, hogy nem nézte le azt, ami másoknak tetszik; a bajokat pedig nem nézte nagyító üvegen s megelégedett a maga sorsával. Megtartotta a régi bölcs eme mondását: „nem az a boldog, akinek sok van, hanem az, aki azzal tud megelégedni, amije van.“ Arról is meg volt győződve, hogy a jó győzedelmeskedik a rossz felett és hogy minden emberben van valami jó; a jóizlésű ember ezt igyekszik megtalálni. Aki oly sok jótulajdonosság és erény között csak a bűnt, a hibákat fészegeti... annak nem ítélőhelye van, hanem gonosz indulata s idejét az tölti legboldogtalanabbul, aki szüntelen a mások hibáin rágódik.

„A dolgokat és embereket vegyük a kedvezőbb oldalukról. Míg némelyek azon sopánkodnak, hogy mért van a rózsán tövis, addig én örvendek és Istennek hála adok, hogy a tövis mellé rózsát is teremtett.“

Ha másokban csak a jót keressük, utóbb magunk is egészen jókká leszünk. Ilyen finomult filozófiával ő csupán a szépséget szemlélte a természetben; csupán a jó zenét és szellemes társalgást hallgatta; csupán a jó könyveket olvasott és csupán a tisztességes élvezeteket kereste. Olyan élvezet — kérdé ő — mit titkolni kell... lehet-e igazi élvezet?!

„Név név ellen — és csillag csillag ellen“ jelige alatt észrevételeket küldött be hozzánk.

A névtelen észrevételező panaszképpen hozza fel, hogy azt irtuk, „hogy a sovinizmus a nemzetek műveltségével nő“ és mi „a műveltséget a sovinizmustól tettük függővé“. Ezt cikkelyünkől kiolvasni vagy kimagyarázni egyáltalában nem lehet.

Cikkelyünk a társadalom azon föladatával foglalkozott, mely a magyar kulturális élet szervezése körül szükséges és kívánatos és erre nézve azt irtuk, hogy ezt a föladatát a magyar társadalom csak úgy fogja sikerrel megoldani: ha őseitől öröklött nemzeti tökéjét, nyelvét, szokásait, faji sajátosságait, hagyományait, hajlamait és tehetségeit sértetlenül bele tudja illeszteni az új idők modern keretébe és alapjává tudja tenni a speciális magyar műveltségnek.

Ez nem sovinizmus, hanem hazánk, nemzetünk és ezredéves történelmi emlékeink iránt tartozó kötelesség. Célunk nem a magyarosítás munkájának forcirozott keresztülhajtása és ez által a velünk egy hazában élő, bár más nyelvet beszélő testvéreink elnyomtatása és az őket megillető jogaikról való megfosztása, hanem fajunknak az ország magyar jellegének, nyelvének és intézményeinek megvédelése, nemzeti irányban való fejlesztése és a magyar kulturális élet egységének békés uton való megeremtése.

Ezért, ha irtunk is az előkelő nemzetek sovinizmusáról — a mely eltagadhatatlan — nem azt a brutális sovinizmust értettük, a mely a hazafiság nagybérlejeként lép fel és kenyérkeresetet csinál a politizálásból, hanem azt a nemes faj sovinizmust, a mely saját véreinek föltétlen megbecsülésében nyilvánul és a mely nem egyéb a nemzeti önértékelés.

E nélkül pedig sem nemzeti állam, sem társadalom fenn nem állhat, hanem helyébe lép az észrevételező által nagy garral hirdett „világpolgárság“. Erre pedig a magyarnak nincsen kedve, sem szüksége, maradjon meg csak ez az eszme távol országok jelszavául.

Mert csak az a nemzet él, a mely egyéni, a többiétől különböző életet él. A hol a nemzeti önérték hiányzik, ott nincs társadalmi élet, ott kultúra nem alapítható, nem fejleszhető. Ezért irtuk, hogy a legműveltebb, a legművésziesebb és legtudósabb országok azok, a melyekben erős nemzeti érzés lüktet: a francia, az angol és olasz. Ezzel nem mondtuk azt, a mit észrevételező cikkelyünkől ki akar magyarázni; hogy a francia nemzet a legműveltebb, ezt Mantegazza idézése nélkül is tudjuk. De hogy a világműveltségnek Franciország szive, Páris a gócpontja, ezt nem fogja tőle még észrevételező sem eltagadhatni.

Cikkelyünknek célja volt a magyar társadalomnak a magyar kulturális élet szervezése körül azon feladatát kifejezteni hogy hazánk polgári jellegének dacára a magyar faj társadalmi szupremációjára ne csak elismertessék, hanem annak képe a kulturális életben hiven visszatükröződjék is. Ez a magyar társadalomnak nemcsak joga, hanem kötelessége is.

A magyar társadalom sohasem akarta a testvér nemzetiségeket kulturális fejlődésüktől és nyelvüktől megfosztani. Nem harcot hirdet, hanem

Azok nézetében sem osztozott, kik azt állították, hogy szükséges mindent látni és ismerni. Ugyan kinek volna abból haszna vagy érdeke, ha én kellemetlen illatot szagolok, nemtelen beszédet hallgatok, trágár könyveket olvasok s aljas látványokat nézegetek. Ha tudnám, hogy az aljas és nemtelen dolgokba való elegendés által azokat megjavíthatom, talán leszállanék közéjük... de csupán azért, hogy lássam, hogy fogalmam legyen rólok, hogy fanyar gyönyört szerezzek általuk, bizony nem érintkezem semmiféle aljassággal. Miért megzavarni lelkünkben a szép fogalmát? mért lelohasztani a humanitás iránti tiszteletet?... Kárhoztatom azokat az írkat, kik a realizmus ürügye alatt gyalázatos erkölcsöket, felháborító jeleneteket s utálatos rajzokat tárnak a közönség elé. Ha ezek az aljasságok csakugyan igazak, sajnálom, hogy megtörténnek; de mi szűkség azokat mutogatni? Szűkségek-e a nép nevelésére?... Bárkit is tisztességesebbé tesznek-e?... Még azt sem hiszem, hogy az olvasó közönség igazán gyönyörködne bennük. Bizony sok olyan szívet megrontanak ezek a könyvek, melyeket a mennyei hatalom kisebb ellenállási képességgel ruházott fel. Lelki méregkeverők, kikkel a törvénynek a testi méregkeverőkkel egyformán kellene elbánania.

Bármennyi rossz legyen is e világban, de azért áthatja a világegyetemet a Gondviselés szeretete s ez a világ — minden hibái mellett is — egy végtelen jószágunka.

Ne feledjük hát, hogy a napban is vannak folatok... de azért gyönyörködünk annak fénylő sugaraiiban. Az emberekkel való érintkezésbe se vigyünk magunkkal rosszakaratot vagy keserűséget. Így minket is kevesebb keserűség ér. Életünket boldogabban töltendünk. Megnyerjük a szép és szeretreméltó öreg kedves elnevezést... s mi is egykor, mint a mi öregünk, nyugodtan hajlandjuk le fejünket a hosszú álomra... s nyugodtan állunk meg Isten ítélőszéke előtt. Franciából:

Hetesy Viktor.

békejebbet nyújt, hogy egymást megértve, minden szív egyformán dobogjon a hazáért.

Hiszszük, hogy a magyar társadalom meg fogja találni azt az utat, amelyen haladni kell és amelyet messze látszó fáklyafényével bevilágít az önzetlen és tiszta hazaszeretet.

Tüdővészések szanatoriuma.

Soha nagyobb, humánusabb és méltányosabb kötelességnek nem hódolt az emberiség, mint akkor, amidőn a szanatoriumok humánus intézményének létesítésével a sajátkezüleg üttöt sebeknek úszkösödési folyamatát lassítva, csalogó reményt ébresztett fel a szenvedő betegek lelkében. Nyári napsugár hevének kített hópehely értékűt, de a melyet mégis a százalmas beteg életének utolsó pillanatáig drága kincseként édes örömmel dédelget, ápol és gondoz.

Sajnos, ezen üdvös intézmények sem nélkülözik hiányait. Kevés számuak, költségesek és a beteg létszámhoz képest kicsinyek. Az égető szükség pedig hova-tovább követelőbb és a statisztikának kérelhetetlen rideg számai dörgő hangon kiáltják füleinkbe: „Jupiterre! Ébredjete!“

De álmunk mély és megszakíthatatlan. S ha néha-néha mégis az éles fájdalom egy-egy hangos jajszavára fölemeljük szempilláinkat; az elfogultság és eldítéletek sűrű fátyolával borított szemünk nem látnak változást. „All's well!“ S alszunk tovább.

Nem látják, hogy az orvosi tudomány tökéletesedésével a tüdővészések birodalmának lakossága is hatványozott arányban szaporodik. Ez paradoxon, de igaz.

Minél inkább tágul a láz és köhögés ellenes szereknek köre, minél hatásosabbak azok és minél több alkalmazást találnak; annál ijesztőbb mérvben emelkedik a tüdővészések száma is. Odáig jutottunk ma már, hogy az orvosi tudomány bebizonyítva találja a tuberculosis fertőző, ragályozó képességét, azt állítván, hogy a gümőkóros tüdő váladékának spórái belélegzés útján az egészséges tüdőben is gümőkört idéznek elő.

Az élettapasztalatok ezt az állítást nem támogatják.

Hogy azonban a bacillusok rémeivel már anélkül is tönkre vert emberiségnek rémületére ez a nézet mégis olyan nagy tért foglalhatott, annak okát egészen másban kell keresnünk.

Még pedig első sorban az emberiség degenerációjában és az ebből származó rohamos csökkenésében a szervezetek ellentálló képességének. Szervezetünk érzékenyebb és a káros külfatások iránt fogékonyabbá lett. Erre mutat a meghüleknek gyakorisága és minden ismétlődésüknel a körtüneteknek fokozatosan súlyosbódó jellege.

A meghülek változatos alakjaik szerint, nátha, influenza, tüdő és mellhártya s egyéb gyulladáásokban jelentkeznek, melyek a szervezet fogékonyágának megfelelő foku s többnyire köhögésekkel kísért lázakkal járnak. De bármely oldalról jöjjön is a nyilt, vagy orvtámadás, sikra száll ellene a szervezet fenntartó ereje és támadóját legyőzni s a szervezetből eltávolítani törekszik.

Az ellenfelek közötti küzdelem hevességének fokmérőit és ismertető jeleit a láznak, illetve a köhögéseknek emelkedései és csökkenései képezik. Ép úgy, mint per analogiam a birokra kelt két viadornak erei és izmai kidagadnak, sűrűn hullámoznak a mellkas, míg a legyőzött meghódol legyőzője előtt s a küzdő téren urrá lesz a győző ereje.

Minthogy tehát a lázak és köhögések nem önállóan támadó betegségek, hanem körtünetek, azért az ezek elleni bármily parányi hatású fölépítés is az ezzel fölkeltett reactió miatt a szervezeti erő kifejtés megbénítására vezet. Amiként ezt a magukban véve nem veszedelmes influenza eseteknek végzetes lefolyásai is tanúsítják.

Mert tévedés volna azt hinni, hogy a természeti erőnek szabatos összműködésében következtelenségek, ugrások jöhetnének létre. Minden olyan betegségnek végzetessége, melyek a tudományos elméletet igazoló gyakorlati eseteknek tulsulya után ítélve, feltétlenül gyógyíthatóknak vélelmezhetők, nem az őket kísérő lázak miatt vesznek fel végzetes jelleget, hanem azért, mert a végzetességnek előfeltételei a szervezetben már a betegség fellépése előtt is megvoltak.

Ez az elmélet adja kezünkbe amaz érthetetlennek látszó rejtélynek kulcsát is, melyet az ellentállási képességeknek különböző nyilvánulásaiiban az azonos káros külfatások ellen észlelhetünk. A tyukszem — vagy körömvágással, vagy rozsdás eszközökkel okozott s az ezekhez hasonló módon keletkezett sérülések nyomában fellépő vérmérgezések csak azt tanúsítják, hogy a vérnek alkatrészei már birták a felbomlás előfeltételeit és hogy a sérülés csakis annak kitérését segítette elő. Hasonlóképpen a külfatások okozta nagy

sebesüléseket sem a seblázak teszik végzetessé, hanem a sebesülés foka és a sérült szerv constructiója.

Igy a tüdővész is csak az előző okozatok halmazának mesterségesen létrehozott következménye. Mivel pedig továbbá az egészséges tüdők csak a táplálásra szükséges elemeket veszik fel a levegőből, azért a belélegzéssel reájuk tapadt ragályanyagot az inficiálhatást kizárólag köhögés útján azonnal eltávolítják.

A köhögéseknek sem a megfulladás immi-nensnek látszó jelensége, sem a velük járó fájdalmak, vagy a görcsös erőlködés szülte hányások és orrvérzések, hanem az kölcsönöz aggasztó jellegű, ha a köhögések a szervezeti erő gyengeségére mutatólag nem a megkövetelt hevességi fokkal lépnek fel. Ilyen esetekben a tüdőhur-tokra való dispositionnak fokozatos jelentékeny emelkedése után a fejlődő tüdővész csiráira lehet következtetnünk, melynek kitörése valamely káros ok fellépésétől függőleg, már csak az idő kérdése.

Szembetűnőleg csodálatosan ellentmondó a belső hevenybajokkal analog tünetekkel föllépő heveny gyulladási kelevényeknek gyógykezelése. A gyulladás mérvének és az ezt kísérő láznaknak csekély jelentőségét tulajdonítva, beavatkozás — habár ilyen esetekben is károsan és szükségtelenül, — csak akkor történik, ha a kelevény érési procedurája a kelevény fészket borító rétegnek feltörésére képtelennek látszik.

Az emberiség javát célzó minden tudományos elmélet és fölfedezésnek értékét gyakorlati sikere szerint ítéljük meg. S minthogy ebből folyólag egy gramm siker becsesebb előttünk tíz mázsa tudománynál, azért nem helyeselhetjük azt a merev álláspontot, mely csak azért utasít el sikert ígérő minden újítást, mert ez az elfoglalt állásponthoz kötött tudományos elmélettel össze nem egyeztethető.

Ezzel ellentétben a szenvedő emberiségnek jogos védelmet követelő érdeke éppen meg nem engedheti azt, hogy betegségének gyógyítása, testének, — a tudományos kísérletek vágóhídján szükségtelenül eszközölt — fölszelelésében találja föl asyllumát. Öntentartási kötelességéből folyólag ez ellen érvényesítenie kell vetőjogát és meg kell követelnie, hogy a más uton elért gyakorlati sikeres eredmények ne tagadtassanak, hanem gyakorlati uton cáfoltassanak meg.

Joga van ehhez annyival is inkább, mert azokat a sikereket egy laicus által is fölmutatható és 11½ év alatt elért eredmények is igazolják.

Ezeket kicsinyléssel mellőzni, vagy a véletlen esélyeinek betudni nem lehet.

(Vége köv.)

Ujdonságok.

Kinevezés. A szegedi főgőzész Schön Rezső 14. honvédegyezredbeli igazolványos számú altszövet a zombori ügyészséghez irnokká nevezte ki.

Megbízás. A földmívelésügyi miniszter Pettő Béla bacs földvári és Posgay Imre bacs-petrovoszellői lakost az ó-becsei járás gazdasági tudósítói tisztségével bizta meg.

Jegyzőválasztás. Német-Palánkáról írják, hogy az ottani községi előjáróság Diener Lajos volt kis-hegyesi községi irnokot egyhangulag aljegyzővé választotta meg.

Telefon a Ferencsatornán. A Ferencsatorna az összes eddigi távirda állomásait beszünteti és az egész csatorna mentét telefonhálózattal látta el. Az új telefon a napokban lett a közforgalomnak átadva.

Pótvásár. A belligyminiszter megengedte, hogy f. hó 24-én Zentán pótvásár tartassék.

Eljegyzés. Dr. Czisei Lajos József zombori köz- és váltó ügyvéd a napokban jegyezte el Békés-Csabán Fuchs Leontin kisasszonyt.

Új polgári iskolai tanár. Közöbajnak tett eleget az ókanizsai polgári iskolaszék akkor, midőn Laczko János ókanizsai népiszkolai tanítót e hó 7-én egyhangulag a nyelvi szakra a polgári iskolához bevásztotta.

Városi közgyűlés. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága április hó 20-án délelőtt 10 órakor a városbáza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. A polgármester előterjesztése az aszfaltozasi munkálatok folyamán felmerülhető intézkedések megtétele céljából egy szűkebbkörű bizottság kiküldetése iránt. 2. A mérnöki hivatal javaslata a kistemplom-utcában levő felső kereskedelmi és elemi iskola előtti járdák szélességének megállapítása tárgyában. 3. A vitéz utcai háztulajdonosok kérvénye aszfalt-járda készítése iránt. 4. Szemző Gyula kérvénye a Vadászkertről elütti aszfalt-járda rendezése iránt.

Ismét hamis bor megyénkben. Ó Szivacaon megint egy borhamisítási ügyben folyik a vizsgálat. Mayer János és Zayt Libbasszer báltaszéki bornagy-kereskedőknek egy hajója állott a Ferencsatornán, amelyen hetven nagy hordó bor volt. A zombori bor-ellenőrző bizottság ezen hordók tartalmában talált hamisítottnak látszó bort. Több hordót azonnal lefoglaltak s tartalmukból több palackkal felküldték a budapesti vegyelmző állomásra.

Vasuti elgázolás. Matics Voin 43 éves földmivest a tavankuti állomás közelében pénteken este a vasuti gőzmozdony kereké elcsodorta oly szerencsétlenül, hogy jobbkeztét összezúzta, a mellén és ballábasán pedig erős horzsolást okozott. Maticsot beállították a kórházba s van remény életben maradásához.

Gyászír. Mely részvétellel vettük a szomorú hírt, hogy Lang Flórián érdemes polgártársunk szombaton reggel hosszas szenvedés után elhunyt. A megboldogult egyik legkiválóbb iparos volt városunknak és a társadalom minden körében nagy népszerűségnek, köztisztel-letnek örvendett. Polgártársainak közbizalma hosszú évek során át mindig a városi törvényhatósági bizottságba küldte, a hol szintén nagy tevékenységet fejtett ki, mint az egyes városi bizottságok tagja. Igazi polgár és ritka puritán jellem szállt vele a sirba. Lang Gyula városi tanácsos édes apját és Bittermann Sándor nyomdatulaj-donos és Purmann Géza városi tisztviselő apósát siratja az elhunytban. — Városunk közönsége osz-tatlan részvétellel vette körül a megboldogult gyászoló családját, mely a következő gyászjelentést adta ki: Alulírottak a saját, valamint az összes rokonság nevében is megtört szívvel tudatják a hön szeretett felejtetlen férj, jó apa, nagypapa és após Lang Flórián Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsági tagjának folyó évi április hó 15-én reggeli 5 órakor, életének 59-ik, boldog házasságának 33-ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek átjatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hüll teteme folyó évi április hó 16-án délután 4 órakor fog a szent Rókus sarkertben levő családi sírboltba örök nyugalomra elhelyeztetni. Az engedszel szentmise-áldozat pedig ugyan e hó 18-án délelőtt 9 órakor lesz a helybeli róm. kath. templomban a Mindenhatóknak bemutatva. Zombor, 1899. évi április hó 15-én. Legyen nyugalma csendes, emléke áldott! Özv. Lang Flóriáné szül. Schaffer Magdolna, özvegye. Lang Gyula, Purman Géza szül. Lang Zsófia, Bittermann Sándorné szül. Lang Mariska, Lang Nina, gyermekei. Purman Géza, Bittermann Sándor, vejei. Purman Aranka, Purman Irénke, unokái. — A megboldogult derek polgár temetése folyó évi április hó 16-án délután volt a közönség óriási részvétele mellett. Végítzességén meg-jelentek a város törvényhatósági bizottsága, a városi tisztikar Trischler Ferenc polgármesterrel az élén, a helybeli kereskedelmi és iparbank igazgatósága és tiszt-viselői és az ipartestület. Az elhunyt ravatalára elhe-lyezett koszorúk a következő felirásokat viselték: Fe-lejtethetetlen jó férjemnek. Felejtethetetlen jó atyánknak: hálás gyermekei. Szeretett apósunknak: Géza és Sándor. Lang bácsinak: Laci és Gyula. Felejtethetetlen kárta-rsámnak: Freund Samu. Felejtethetetlen bátyjának: özv. Willmanné. A zombori kereskedelmi és iparbank: igaz-gatósági tagjának. Felejtethetetlen komának és kereszt-apának: a Czinkler család. Szeretett nászunknak: Bit-termann Nándor és neje. Szeretett választmányi tagjá-nak: a zombori ipartestület.

Madarak kiáltványa. Hazánk összes madár-serege husvétján tartott első gyűlésén — a mint az országos átlavédő egyesület közli velünk, — a következő manifesztumot bocsátotta ki: „Visszatérve messze, idegen földről kedves, régi hazánkba és visszaköltözve erdei és mezei, lápos és tóparti, városi és falusi lakunkba, újra békés és holdog családi életre készülünk. Magunkat és leendő fiainkat az emberek hathatós védelmébe ajánljuk és bizton reméljük, hogy öregje, fiatalja, apraja, nagyja életünknek kegyelmes, sérelmet nem követ el rajtunk és szabadságunk kincsétől nem foszt meg minket. Különösen esedezünk, hogy az annyi fáradsággal rakott fészkeinket megkíméljék, tojásainkat el ne vegyék, fiókáinkat apolásunk alól ki ne vonják és velünk mindég baráti szívvél bán-janak. Hálás viszonzással vig ugrándozásunkkal, repke-déssel, fűtyszóval, énekekkel és csevegéssel mulatságot szerzünk kedves barátainknak és a fákon, cserjéken, bokrokon és növényeken, mezőkön és rajtuk legelésző házi állatokon garázdálkodó, élőködő bogarak pusztítása által hozzájárulunk erdő, mezőkert és-liget viruló álla-potához és az Isten szép világa és pompás alkotásai fölött érzett gyönyörűség növeléséhez. Kelt Erdőligeten, 1899. husvétján. A gyűlés nevében a megbizottak: Gólya, Paszirta, Füllemle, Fecske.“

Hangverseny. Az „Ujvidéki polgári magyar daloskör“ 1899. évi május hó 6-án az „Erzsébet“ szálló dísztermében tombolával és táncal egybekötött, zártkörű, alapszabályszerű hangversenyt és műkedvelői előadást rendez, a következő műsorral: 1. „Dallunnepe.“ Irta Ahern K. Op. 30. Összkar az „Ó Becsei polg. magy. daloskör“ zászloszentelésén. Éneklő az „Ujvidéki polgári magyar daloskör.“ 2. „Eredeti magyar dalok“ Gaál Ferencről. Op. 97. Összkar az „Ó Becsei polg. magy. daloskör“ zászloszentelésén. Éneklő az „Ujvidéki polgári magyar daloskör“, a) „Nyisd ki anyám...“ b) „Elragadta galambomat...“ c) „Siófokra megy a hajó...“ 3. „Leánykérő.“ Népszimnő egy felvonásban, dalokkal és táncal. Erdélyi József „Villám Bandi“-ja után írta R. Személyek: Sugár Mihály, gazdag paraszt: Mudri János. Sugár Kata, a leánya: Boroviák Juliska k. a. Szamos Ferenc, juhászgazda: Szalkay Pál. Vil-lám Bandi, bojtárja: ifj. Fauszt János. Illom Peti, gaz-dag legény: Lepár István. Panna: Vujkovic Emma k. a. Cifra Terka: Ujvári Zsuzsa k. a. Őrszi: Szabó Irma k. a. Sára: Mamusits Juliska k. a. Margit: Zapletál Boriska k. a. falubeliek. Násznap, cigányok stb. Törté-nik Sugár Mihály házában. 4. „Tafarodó.“ Irta Erkel Ferenc. Összkar az „Ó Becsei polg. magy. daloskör“ zászloszentelésén. Éneklő az „Ujvidéki polgári magyar daloskör.“ 5. „Alföldi legény.“ Költemény Czuczor Ger-gely-től, zenéjét szerző Rieger György. Az „Ujvidéki polg. magy. daloskör“ versenykara az „Ó Becsei polg. magy. daloskör“ zászloszentelésén. a) „Sárga csikó a pipám...“ b) „Fuj, sütvölt a Mátra szele...“ c) „Isten adta falu nyája...“ d) „Habos sárga csikóm nyaka...“

Megégett fiu. Megrendítő szerencsétlenség történt Baján, Radics István építőmester házában. Mint napszamosoknál szokás, úgy tett Garacz György is, elment ő meg a felesége munkába és hat éves fiacská-jukat egyedül hagyták odabaza szegényes lakásukon. A fiúcska, hogy unalmát elűzze, mindenféle játékba fogott, de egy sem tetszett neki annyira, mint a gyufával való játszás. A gyufa gyújtogatása közben lángot fogott a fiu ruhája. A házbellek a fiu rémes sikoltására segíté-gére rohantak. Kovács József azon volt, hogy a fiu életét megmentse, de oly szerencsétlenül járt, hogy az időköz-ben lángot fogott szalmazás (hova a fiu ijedtében me-nekült) lángra a szemébe csapott és egyik szemére meg-vakult. A kis fiu oly égési sebeket szenvedett, hogy alig marad életben.

Gyermekelőadás. E hó 22. és 23-án Császká György, kalocsai érsek angyaliszivű főpásztorunk, a sze-gények és árvák fejedelmi bőkezűségű gyámoltója, a kalocsai „Tanítók Háza“ fővédnökének névünnepe alkalmából tartandó gyermekelőadásra az előkészületek már befejezésükhez közelednek. A próbák most már a színpadon folynak, a kicsinyek meglehetősen ügyességgel mozognak a világot jelentő deszkákon és szépen, össz-hangzóan játszáik kedves szerepüket. A ki a tavalyi és korábbi éveken tartott ilyenemű előadásokat végig nézte, bizonyára örömmel fog arra a pompás élvezetre vissza-gondolni, a melyet a zsenge gyermekek ügyes játéka a közönségnek szerzett. A miért is közönségünk figyelmét az ideai előadásokra is különösen felhívjuk és a zombori róm. kath. tanító-testület nemes törekvését a közönség pártfogásába ajánljuk. Az előadás műsora a következő: Hódolat a Fővédnöknek. Irta: Kovács Antal. Szaválja: Városvy Clementine 8. o. t. Árpád, a honfoglaló. Rendezi: Kleiner Gizella tanítónő. Személyek: Pannónia — Városvy Clementine 8. o. t. Angyal — Hetteszeimer Flóra 2. o. t. Petőfi — Ifj. Petényi József 4. o. t. Álmos — Hetteszeimer Imre 4. o. t. Árpád — Városvy György 3. o. t. Előd — Veszelovszky Ottó 3. o. t. Huba — Ugyr József 5. o. t. Kond — Ergh Mihály 4. o. t. Ond — Goutier Ferenc 4. o. t. Tass — Bodnár György 3. o. t. Töhötöm — Pein Gáspár 3. o. t. Gyermek-hangverseny. Rendezi: Herezenberger Matild zongora-tanár. 1. Men-delssohn. Frühlingslied. Négy kézre, előadják Tegze Jolán 6. o. t. és Málay Irén 7. o. t. 2. György napján. Sza-valja: Mondáda József 3. o. t. 3. Schopin: a) Nocturno; b) Des-dur valse. Zongorán előadja Pavlovits Jovánka 5. o. t. 4. Harris: Bál után (keringő). Cimbalmon játsza Mayer Jenő 3. o. t. 5. Wagner: Tannhäuser. Négy kézre előadják Tegze Margit és Michels Margit 8. o. t. Tündéreskü. Rendezi: Mayerné O. Erzsébet tanítónő. Sze-mélyek: Csillag, a Jóság tündére — Hauke Ilona 7. o. t. Ráncos boszorkány — Szondy Mária 7. o. t. Lajos, ki-rály — Szlávay Oszkár 3. o. t. Rózsa, királyné — Preszly Nelli 6. o. t. Bájvirág, leányuk — Frey Vilma 7. o. t. Árpád, öcsese — Vojnits István 3. o. t. Tündérek: Bu-zavirág — Vojnits Erzsébet 4. o. t. Ibolya — Proll Erzsébet 6. o. t. Kaktusz — Hajnal Ida 5. o. t. Nefejejts — Zsuffa Mária 1. o. t. Orgona — Meicher Ilona 1. o. t. Pipacs — Szondy Bella 5. o. t. Rózsa — Horvátovcics Margit 3. o. t. Rózsa — Maldecker Alma 5. o. t. Szegfű — Rezsuyi Mici 4. o. t. Vadrózsa — Eckert Mariska 5. o. t. Zoltán, öcsese — Tessenyi Oszkár 2. o. t. Pénzes, pénzügyminiszter — Franc Antal 4. o. t. Csipkés fő-udvarmester — Esztergamy Kálmán 3. o. t. Pacal Misó, tótlegény — Steiner Gyula 3. o. t. Gyuri, bojtár — Dekker Dezső 2. o. t. Belzebub, óriás — Kolozsvári Sándor 6. o. t. Törpék: Matusek Dezső 2. o. t., Dekker Dezső 2. o. t., Mayer Oszkár 1. o. t., Welther Árpád 2. o. t., Welther János 1. o. t. a) Tündéreskü. b) Báj-virág elrablása. c) Pacal Misó. d) A boszorkány háza. e) Tündérek között. f) A megnyert fogadás. g) Viszont-látás. Szünetek alatt a kaszinói műkedvelő zenekar ját-szik. Helyárak: prosc. páholy 10 korona, páholy 8 ko-rona, támlásszék 2 korona, karzati ülőhely 60 fillér. A t. bérlők, helyeik megtartása iránt, április 15 (szombat) déli 12 óráig intézkedni sziveskedjenek. Jegyeket április 19-étől kezdve naponkint d. e. 10—12. d. u. 2—6-ig lehet a központi iskolában váltani. Felülvezetést — tekin-tettel a jótékony célra — szívesen fogadunk és hirlap-ban nyugtatjuk. Az előadás kezdete, mindkét napon este fél 7 órakor.

Farkasok Mosorinban. Mosorinból írják la-punknak: A tavasi időjárás beálltával megérkeztek a golyák és fecskék vidékünkre — és velük egyidejűleg farkasok is jöttek, melyek a nyájukban 8 nap óta jelen-kevény károkat okoznak. A juhászok éjjelre a községbe hajtják a nyájukat, a mi vidékünkön még a legszigorubb télben sem szokott megtörténni. Egy félszázad óta nálunk farkas nem volt látható, míg most éjjelként 25—30 juh és bárány esik az éhes bestiáknak zsákmányául. Világos nappal is előkerülnek buvóhelyükről és a juh-ások valóságos hajtóvadászokat rendeznek ellentk. A napokban Titel és a szomszédos községekből több vadász jött át hozzánk — de a vadászatnak nem volt eredménye. A hír valódisága megerősítésre vár.

A női kongresszus kérdése. A párisi világ-kiállítás tartama alatt minden néven nevezendő nemzet-közi egyesület készült kongresszusokat tartani. Mi ter-mészetesebb, minthogy a női érdekeket szolgáló egye-sületek sem akartak elmaradni és bejelentettek a ren-dezőbizottságnak egy nagy kongresszust. Mi történt azon-ban?... Az udvarias franciák elutasították az indítványt bejelentő hölgybizottságot. Az udvarias formában bár, de megtagadott kérés fellázította a női kérdéseket kép-viselő lapokat és valóságos szócsatákat provokáltak. Felhózzák, hogy az eddigi kiállítások még mindig tárt kapukat nyitottak a női kongresszusoknak. Hogy Buda-pesten szeretetreméltó fogadtatásban részesültek, Chica-góban pedig mindenféle kintintésekkel halmozták el őket. „Miért bannak velünk éppen Párisban, mint pári-akkal?... kiált fel egyik női, hogy azután a leg-keserűbb kifakadással illesse a férfiak önzését. Az ellen-lábas francia lapok nem maradtak azonban adósak. Fölmelegítették a chicagói kiállítás francia kormány-biztosának jelentését a női kongresszusról. Ez a jó ur nem igen hízoglen nyilatkozik az ülésükben tartott szó-noklatokról. Azt írja többek között: A női ajkáról elhangzott beszédek veleje rendszeren ebben összpon-tosult: „Minden rossz a férfiakról származik, minden jó a nők-től.“ „A kormányok azért rosszak, mert férfi kézben vannak.“ „Az emberi társadalom csak akkor fog komoly előrehaladást felmutatni, ha a nőknek is beleszóval lesz a politikába.“ „A nők értelmileg tulszárnyalják a férfiakat.“ „Valahányszor a nő politikai vagy társadalmi dolgokba avatkozik, azt csak azért teszi, hogy javitson rajtuk.“ Nemcsak a női ruházatot akarták ezek a hölgyek reformálni — jegyzi meg a kormánybiztos ur — hanem oly társadalmat javító indítványokkal álltak elő, hogy olyanról egyetlen európai reformátor álmodni sem me-részelt. A máriki ur még ennél szörnyűbb kifakadásokat is hallott. „Legalább szép ajkáról pergett volna le, — kiált föl. De valamint nem képviselték nemteknek véleményét, úgy szépségüket sem.“ Valóságban nem látszottak nőnek; az emberiség valamelyik megnevez-etetlen fajtájához tartoztak. Csunyaaságuk kizárta őket a szép nemből, ravasszaságuk az erős nemből.

Merénylet. Bács-Feketehegyen merényletet követtek el Dietrich Frigyes regáléből ellen. Dietrich az utcára nyíló depozitáriumban ült s városi cédulákat bélyegzett, midőn valaki az üvegajtón keresztül valószínűleg pisztolyból kívülről rálőtt. A lövés közvetlen mellette repült el, úgy, hogy egy szem sérét kabátja vastag gallérjába fúródva akadt meg, de szerencsére őt nem érte. A merénylőt futás közben többek látták, de a homályban nem ismerték fel; üldözésére pedig senki sem gondolt, a házbeliek a kiállott ijedség folytán, az utcánjárók meg azért, mivel a lövést tűzi jelnek gondolták. A tettest erélyesen nyomozza a rendőrség.

Templomrablás. A bács-petrovoszelei izraelita zsinagógát f. hó 7-én éjjel feltörték és több értékű tárgyat, valamint a perselyeket is feltörve, annak tartalmát elrabolták. A kár nem nagy, amennyiben szerencsére a perselyekből éppen előtte való huszvéti napokban szedtek ki nagyobb összeget s így alig pár forint volt benne. A tettesek eddig ismeretlenek.

Elfogott szélhámosok. Az elmúlt héten itt Baján járt két notorius gazember, Singer Lajos és Weisz Zoltán, a mely alkalommal Huber Mór sikkósi kereskedőtől kétszáz forintot csaltak ki. A könnyen szerzett pénznek persze még az éjjel különféle mulatóhelyeken a nyakára hágtak. Bajáról aztán a két jómádár Szabadkára, majd pedig Kassára utazott, hogy ott a könnyenhibó embereket becsapják. Mint a lapokban olvassuk, Kassán a két svilák lépre került, az ottani rendőrség elfogta őket.

Elítélt gyilkos. Febr. hó 5. és 6-ika közötti éjjelen alaposan bepálinkázva támadta meg Kellner Ferenc 18 esztendő subanc Grauer Györgyöt. Kellner egy dikicsessel nyakon szurta Grauert és pedig oly szerencsétlenül, hogy Grauer nyomban meghalt. Az esetet annak idején részletesen megírtuk. Kellner a szabadkai törvényszék e hó 12-én három évi fegyházra ítélte. Vádlott az ítéletbe belenyugodott, az ügyész azonban súlyosbításért felebbezett.

Bankó-árus. Egy valóban érdekes esetet jelentett fel Matusz Ferenc zentai lakos a rendőrségnek. Ugyanis elpanaszolta, hogy őt Sterbik János zentai lakos rutul becsapta. Az eset különben a következő: Matusz Ferenc szép csendben iszogatót (nem tudjuk melyik) koresmában. A kelleténél már jóval több volt a fejében, midőn asztalához ült Sterbik János. Beszéd közben aztán Sterbik azt mondta Matusz-nak nagy titkolódással, hogy ha hallgatni tud, általa könnyen meggazdagodhat. Persze, hogy tud, mint a sir. Sterbik erre kivesz a zsebéből egy csomagocskát, melyen spárgával egy tizes bankó volt átkötve. És előadta neki, hogy abban a csomagban 200 darab hamis tizes bankó van, 20.000 forint értékben. Matusz kezébe veszi a csomagot, vizsgálja az átkötött tizest, majd alkuba bocsájtozik vele. Meg is alkudtak 400 forintban és a vételár kifizetése után Sterbik átadta a csomagot. Örömtől túlaradt szívvel vitte haza Matusz a bankókat, odahaza pedig rejtett helyen felbontotta és... ki írja le bámulatát, midőn abban bankók helyett 10 forint nagyságú szürke papirost talált — kerek számban 199 darabot. Persze, hogy dühös volt és mit is csinálhatott volna egyebet, mint hogy feljelentette Sterbiket a rendőrségnek, valamint átadta a corpus delictit is, ahol aztán kiderült, hogy a csomagon átkötve volt tizes valódi. A rendőrség Sterbik Jánost nyomban letartóztatta és vallatásra fogta. Sterbik ilyen esetek miatt nem most jön először összelitkezésbe a törvény paragrafusával és nagyon természetes, hogy mindent makacsul tagad. A rendőrség mindamellett mindkettőjüket letartóztatta és az ügyet áttette a zentai kir. járásbíróhoz.

Pórn járt borbélylegény. Borközi állapotban duhajkodott Szabadka egyik kisebb koresmájában Jancsics Ferenc 17 éves borbélylegény. Duhajkodás közben abban lette kedvét, hogy a szemközti nyugodtan ülő Milodánovics Mátyást fenyegette Mikovics Gusztó és Lukács Jakab tanuk jelenlétében. Bicskáját szedgette elő és leszurással fenyegette a nyugodtan ülő és a fenyegetést, meg a sértegetést szólanul tűrő Milodánovics Mátyást. Már-már veszélyes kezdett lenni a dolog, de a fenyegetett ember csak tűrt nyugodtan, nem engedte magát elragadtatni sem a méltatlan sértegetés fölötti harag, sem a bor által. Nem is lett volna komolyabb lefolyása a dolognak, ha a heves borbély közelebb nem akart volna férközni bicskájával Milodánovicshoz s meg nem akarta volna őt bicskájának élével ismertetni. Hanem mikor ilyen komolyra fordult az ügy, akkor Milodánovicsot is elfogta az önvédelem ösztöne s két szódás füvet talált Jancsics Ferenc fejéhez ütni, aki ennek következtében azután szerencsére nem válhatta be fenyegetését. Vértó fejét busan hajtotta le az asztalra, elgondolva, hogy bizony nem jó az éles késsel játszani. A játék közben gyakran maga magát vágja meg a játszó ember.

Furfangos lökötök. F. hó 9-én tartott verbási vásáron furfangos módon csaltak el — írja tudósítónk — egy szt-tamási földbirtokostól 2 gyönyörű fekete lovat. A földbirtokos kocsiba fogott két fekete lovat hajtotta a vásárra, utközben megállította a kocsit két uriasan öltözött szélhámos s megkérdezték a lovak árát. Hosszas alkudozás után 400 forintban egyeztek meg, az egyik vevő 10 fnt foglalót adott, a másik pedig elkérte a passzust, hogy majd megnézi összevág-e a „billeg“ avval a jeggyel, a mi a lovakra volt süttve. A földbirtokos átadta a passzusokat, s mialatt a másik lökötővel beszélt, ez észrevétlenül kicserélte azokat és átadta a földbirtokosnak, hogy irassa át a lovakat a vevők nevére. Mialatt a marhalevel kiadóhivatalnál járt, a két jómádár leküldte a kocsit a bakról, mondván, hogy megpróbálják a lovakat. Ezek a lovak közé vágta és Kis-Hegyesen át Baja felé hajtottak. A becsapott földbirtokos azonnal jelentést tett a csendőrségnek s két csendőr a lökötök után vágatott, de nem érheték el őket. Így jutott a két furfangos lökötő két szép fekete lóhoz és jó passzusokhoz. A csendőrség keresi a lökötőket.

Az érsekújvári nemzetközi lóvásár iránt, mely április hó 30-án délután és május hó 1-én fog megtartani, a tenyésztők és kereskedők részéről igen nagy az érdeklődés. A bejelentések és tudakozódásokból következtetve, a vásárnak rendkívül nagy forgalma lesz. Ezen vásár 17 év alatt az ország legjelentékenyebb lóvásárjává fejlődött, alig van külföldi lókereskedő, ki ide el ne jönné, de ez természetesen is, mert itt mindenféle loanyag kitűnő választékban kapható. Lakások és istállók az érsekújvári rendőrkapitányi hivatalban rendelkezhetők.

Talált kulcs. Városunkban egy Adlersfügel Wien cégjegyzéssel ellátott 13128. számjegyű pénzeszkénykulcs találtatott. Jogos tulajdonosa a városi rendőrkapitányi hivatalban átvetheti.

Becsületes találó. Topalovics Nova, néhai Topalovics Péter tanító 13 éves fia, az utcán két forintot talált. A becsületes találó a pénzt a városi rendőrkapitányának adta át. Lakása Huszár-utca.

Rendőrök és polgárok harca. Nagyszabású dulakodás színhelye volt Zentán a napokban Teleki András vendéglője. A rendőrség már délután kitiltott néhány verekedő gavallért, akik egymást bicskázták és megiltotta nekik, hogy este a bálon megjelenjenek. A szigorú rendelet dacára Dékány Mihály és társai este berontottak a terembe és az újabb felszólításra kihívólag azzal válaszoltak, hogy „az Istennek sem engedelmessékednek.“ Midőn pedig a jelen volt 4 rendőr a hatósági tekintélynek érvényeszerendő, a békélen elemeket ki akarta tuszkolni, általános lármát és dulakodást keletkezett, melyben állítólag néhány nyelven lány is tevékeny részt vett. Az egyik rendőrt a földre rántották, a másikat kitaszították. A főkolompus nyitott bicskát vágott a rendőrök felé, de az egyik leányt ért. A zűrzavar, szitkölődés, verekedés ki tudja hova vezetett volna, ha az egyik rendőr segítséget nem hoz magával. Végre a verekedők eltávolításával a rend helyreállt. A vizsgálatot, melyben mintegy 25-30 egység, köztük néhány leány is szerepelt, már megindították.

Megrögzött öngyilkosjelölt. Szabadkáról írják: Manojlovič Lázó b. szt-tamási vagyonos földbirtokos magtárában felakasztotta magát, de kocsisa idejében észrevette gazdájának eltűnését, utána sietett és még elég jókor érkezett, hogy életét megmenthesse. Másnap reggel azonban Manojlovič újabb öngyilkossági kísérletet követett el. Míg neje a piacon járt, egy késsel a nyakát akarta elvágni; de a kés — ugylátszik — nem volt elég éles a borzalmas mütéthez, mert csak a bőrt metszette át, amit a gyorsan előhívott orvos hamarosan összevarrt. Az öngyilkosság oka bir szerint gyogyíthatatlan betegségben rejlik.

Gyilkos örült. Zentán Szlavnyti Jován eszedes örült f. hó 13-án este együtt vacsorázott az anyjával s eközben a maguk módja szerint szót váltottak egymással. Egyszerre azonban a szerencsétlen fiút ördögösi roham fogta el és ezen állapotában a nála levő kést anyjára emelve vigyorgással jegyezte meg, hogy „megölöm kendet édes anyám.“ A másik pillanatban be is váltotta szörnyű fenyegetését. Az asszony szörnyen halt, az örült pedig a szomszédok feljelentésére letartóztatott.

Nagy tűz. F. hó 7-én d. u. 4 óra tájban Bodó Antal zentai tanyai gazda szállásán tűz ütött ki, mely az összes gazdasági felszereléseket elhamvasztotta. A kár mintegy 4-5 ezer frtra tehető. A megejtett vizsgálat kiderítette, hogy a tűzet a károsult Zabos István nevű kaszása okozta és pedig az által, hogy a köleszalma tövében cigarettára gyújtott és az égő gyufát vigyázatlanul a szalmába dobta. Az összes felszerelés különben biztosítva volt.

CSARNOK.

A százados reggelije s az őrmester vacsorája.

Közi: Róder Károly.

Miközben Kemény százados ur a kaszárnya elsőemeleti lakásán vidám hangulatban költi el reggelijét fiatal, gyengéd neje társaságában, aközben Dörgő valamennyi őrmester sajátos szigorával vizsgálja a laktanya udvarán felállított századot.

Az őrmester szinte haragudott, midőn várakozása ellenére csakó, gomb, csat úgy ragyogott, hogy ez egyszer kurtavas, szobáristom osztogatására nem kínálkozott alkalom. De hirtelen öröme változott haragja, midőn a napos káplár nagy alázattal jelentette, hogy a hadnagy ur betegsége folytán Dörgőnek jutott osztályrészül a szerencse a századot a gyakorlótérre kivezetni s a legénységét annak rendje és módja szerint foglalkoztatni, míg Kemény százados ur a kommandót át nem veszi.

A gyakorlótér meglehetősen közel volt ugyan a laktanyához s nem is azért sugárzott Dörgő arca az örömtől, mintha a századot most a város főbb és élénk helyein vezetné keresztül, hanem erősen dobogott szíve azért, mert arra fog masirozni századával, a merre egy meglehetősen szabadon álló ház valamely ablakában meg fogja pillantani Sáríkáját, ki viszont nem kevésbé óhajtottá forrón imádoztá Pistáját a század élén láthatni.

A mint Dörgő a vitéz-utca sarkán, az ismeretes ablakban megpillantotta Sáríkáját, ki egy szakácsnéhoz méltó komolysággal tartott az egyik kezében egy jókora kaliberű főzőkanalat, a másikban egy meglehetősen zsiros törülkövöt, úgy tetszett, mintha a század dobjának hangja nem volna oly melancholikus, mint máskor s a kúrt száva ezuttal az ezred zenéjénél is szebben szólna.

Pista és Sári az esti találkára nézve az előttük ismeretes jelekkel meggyeztek s alig néhány száz lépés után hangzik a vezényszó: állj! — midőn az összes legénység egyszerre egy felig elfojtott „á-áh“-val adott kifejezést meglepetésének.

Az elcsodálkozó legénység ezen fegyelemellenes megnyilatkozására fölriadt Dörgő s tekintete, mely a magasban még mindig az eltűnt Sárít kereste, — az előtte elterülő gyakorlótérre irányult. Az őrmester szemé szikrázott a haragtól, a katonai gyakorlótér hallatlan szégyen, sőt több, megszenteltetés érte! Dörgő a fehérités végett kiterített, női fehérművel szemben tehetetlen volt.

Eközben megérkezett gyalogszerrel Kemény százados, kinek arcát — a század jogos bámulatára, hirtelen haragpi lepí el; magához szólítja inasát, ez indul vissza a kaszárnyába, felnyergel egy szürkét, melyet ónagysága szokott sétalovagláskor megtilni; néhány perc múlva nyeregben a százados s hangzik a vezényszó: szakasz, indulj!

A legénység a százados szándékát megértve, becsületesen kitért magáért. Rövid félórai boszus mulatság után a szép női ingek, áthuzatol s egyéb csipkés és nem csipkés fehérmű részint foszlányokban hevert, részint a földre volt taposva.

E kegyetlen pusztítást a szomszédos házak ablakából néhány asszony nézte végig, kik nem állhattak meg, hogy rosszaságuknak hangos rimánkodással kifejezést ne adjanak. Az asszonyi hangos beavatkozás

azonban fokozta a százados ur haragját. — A szürke vágat és táncol a század előtt, midőn hirtelen arra vetődik két uszár kutya, melyeket egy gyenge női kéz féstül nagy gonddal s indított reggeli sétára a gyakorlótér felé. A két kis állat, mintha csak segíteni akarná gazdáját a rombolásban, felkap egy-egy foszlányt s vigan ugrándoznak a szürke előtt. A ló egyre ágaskodik s miközben a százados kiadja a parancsot a két kedvenc állat eltávolítására, az a csoda esett meg vele — életében talán először — hogy egy ló magasságával közelebb jutott a földhöz s a ló lovas nélkül vágatott tova.

A fegyelem minden szála meglazult; néhány ember talpra segíti a századost, mások az elszabadult ló elfogatásán fáradoznak, míg a század harmadik része tovább folytatja a mulatságot a fehérmű romjain.

Hirtelen megszűnik a lármát, mely csend áll be! A térség közepén áll egy leány öntözőkannával a karján. Az általános zavarban senki sem vette észre a leány jöttét; most hogy kezeit tördelve ott áll közöttük, mindenki azt vélte, hogy a felhőkől pottyan le. Ki írhatná le azonban Kemény százados meglepetését, midőn a leányban, — ki a fehérmű locsolására a felhőkől látszott lepottyanni, — fiatal, gyengéd neje cselédjét ismerte föl?!

Mily hangulatban költötte el vacsoráját Kemény százados a kaszárnya elsőemeleti lakásán fiatal neje társaságában s mint traktálhatta Dörgő Pista őrmestert Sáríkájá? — a nyájas olvasó fantáziájára bízom!

NYILTTÉR.*

5277. szám

kig. 1899.

Nemzeti balesetbiztosító részvénytársaság tekintetes Főügynökségének

Szegeden.

Indítva érzem magamat annak a kijelentésére, hogy nevezett intézet Varga Károly ur járási rendőrfelügyelő részére a folyó évben történt balesete folytán a 35 napi munkaképtelensége idejére járó 105 fnt, azaz száz és öt frtot Lázár titkár ur felvétele nyomán hiánytalanul kifizette, miért is az intézetnek ezen gyors és készséges eljárásért köszönetet mondok.

Kelt Bács-Kulán, 1899. évi április hó 14-én.

Dr. Széchenyi Tamás.
főszolgabíró.

* Az e rovatban közlöttéért nem vállal felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN ANDOR.

HIRDETÉSEK.

1744. sz.

kig. 1899.

Pályázati hirdelmény.

A bajai járásához tartozó Csávoly községben nyugdíjazás folytán trespedésbe jött községi jegyzői állásra pályázatot nyitok.

Ezen állás évi javadalmazása következő:

1. 800 fnt készpénz,
2. egy darab káposztáskert,
3. 48 köbm. (12 öl) lágú hasabfa,
4. $\frac{3}{4}$ telek föld haszonélvezete,
5. szabad lakás.

A föld után az adót a jegyző, a ház után a házosztályadót a község fizeti.

Felhívtnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **folyó évi május hó 5-ig** nyújtsák be. Baján, 1899. évi április hó 14.

Latinovits,

2-1

főszolgabíró.

2485. sz.

tkvi 1899.

Árverési hirdelmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Gauder szül. Hahn Teréz végrehajtatónak Pincz Teréz férj. Bonifart Mátyásné végrehajtatást szenvedő elleni 340 fnt tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtatási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő és a Kerynyán fekvő, a kenyajai 649. sz. tjkvben Bonifart Mátyásné sz. Pincz Teréz tulajdonául bejegyzett A. I. 673. és 674. hr. s 365. ö. i. sz. házra és 796. □ öl beltelekre a C. 1. sorsz. a. Nits Johanna javára bekebelezett élethossziglani lakhatási és használati jog sérelme nélkül 1605 fntban ezennel megállapított kikiáltási áron az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan 1899. évi május hó 15-ik napján délután 9 órakor Kerynya községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul eladtni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 46 forintot készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt övadékképes érték papírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervény átiszolgáltatni.

Kelt Zombor, 1899. évi március hó 21-én.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány Péter,
kir. tváséki bíró.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegyében (O-Morovica székhely-lyel) üresedésbe jött XXV-ik körállatorvosi állásnak betöltése céljából ezennel pályázat nyitattik.

Ezen körbe 6285 lelket számláló O-Morovica (Felső-Roglatica nagybirtok pusztával) és 4586 lelket számláló Pacsér vásártartó községek tartoznak.

Az állás javadalmazása: 600 frt havi előleges részletben, mely összegből O-Morovica 400 frtot, Pacsér 200 frtot fizet.

Az állatok gyógykezelésének díjazása az 1888. évi VII. t. c. 130. §. alapján egyezségileg fog megállapítani.

A megválasztandó állatorvos O-Morovica községben a vágóbiztosi teendőket szabályrendeletileg meghatározott díjazás mellett teljesíteni köteles.

Felhívjuk a pályázni szándékozókat, hogy pályázati kérvényüket az 1888. évi VII. t. c. 296., 297. és 298. §-ában mondottakhoz képest állatorvosi gyakorlatra jogosító oklevél, erkölcsi és eddigi működésükről szóló bizonylattal felszerelve hozzám **follyó évi május hó 31-ig** annyival inkább nyújtsák be, mivel később érkezők figyelembe vételni nem fognak.

A választási határnap utólag fog kitűzteni.

Bács-Topolya, 1899. évi április hó 1-én.

C s á s z á r,
főszolgabíró.

3-3

ENGEL MANO

„Bankbizományi üzlete“ ZOMBOR,
Kossuth Lajos-utca 164. sz. I. emelet.

Van szerencsém a gazdaközönség b. figyelmét a Zomborban (Kossuth-utca) Takarékpénztárral szemben 164. sz. I. emeleten levő „irodára“ felhívni s tisztelettel felkérni, hogy ha akár **birtokszerezési**, akár pedig **betáblázott drágább kamatu adósságának** kifizetése céljából rövid vagy hosszabb idejű

törlesztéses olcsó pénzkölcsönre

szüksége volna, hogy hozzám, alulírott címhez, teljes bizalommal fordulni méltóztassék, miután általam az óhajtott **olcsó kölcsönhöz** a lehető legrövidebb idő alatt juthat.

A tőkét nem kell külön törleszteni, miután a tőke és kamat együttesen törlesztetik és a meghatározott időre az egész adósság elfogy.

A készpénzkölcsönök

3 1/2 és 4%

kamatra kaphatók megfelelő tőketörlesztéssel 10 évtől 63 évig terjedő visszafizetés mellett.

Az intézet meghatározott időn belül a félnek a kölcsönt nem mondhatja fel, ellenben a félnek jogában állandó kölcsönét a meghatározott időn belül is akár egyszerre vagy nagyobb tőketörlesztések által tetszése szerint bármikor előbb is visszafizetni, mely esetben a kamatok csak a tőkeösszeg kiegyenlítéséig fizetendők, ilyen visszafizetéseknek a tőkében már törlesztett összeg levonásba hozatik.

ENGEL MANO

„Bankbizományi üzlete“ ZOMBORBAN.

A biztosítás ágazataiban és jelzálogkölcsönök terén jártas (üzletvezetők) utazók felvételnek.

716. szám.

1899.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbíró 1898. évi V. 353/2. és V. 353/3. számú végzése következtében dr. Thursky Zsiga zombori ügyvéd által képviselt Mrkovits Anna zombori lakos javára Keltseh János bezdáni lakos ellen 75 frt és 50 frt és járuléka erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 400 frtra becsült hat lörejtű kazán és oséplőgépnak alperest megillető 1/3 rész jutalékából álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíró-ág V. 353/4. 1899. számú végzése folytán 75 frt 50 frt tőkekövetelés, ennek 1898. évi október hó 26. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 54 frt 54 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Kollu thon alperesek lakásán leendő eszközzésére 1899. évi április hó 26-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozókat oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adni.

Kelt Zomborban, 1899. évi április hó 9-én.

Cservenka Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

3001. sz. kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Wekerlefalva községében üresedésbe jött és havi utólagos részletekben 216 frt javadalmazással összekötött gyalogrendőri állásra pályázatot nyitok.

Mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, felhívom, hogy szabályszerűen okmányolt pályázati kérvényeiket **follyó évi április hó 22-ig** nálam okvetlenül benyújtsák.

Palánka, 1899. ápril 4-én.

R i t t e r,
szolgabíró.

3-2

J É G,

minden mennyiségben kapható
ANTITS A. M. sörraktárában
Zomborban.

Előjegyzések május hó 1-éig fogadtatnak el.

Házelandás.

Zomborban, bezdáni-uton 288. sz. alatti korcsmaüzlet és lakház más vállalat miatt szabad kézből eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos

Karly Ferenc.

2-1

765. szám.

kig. 1899.

Árlejtési hirdetmény.

Torzsa község alulírott előjárósága ezennel közlé teszi, hogy a község által építendő óvoda 6420 frt 18 kr kikiáltási árban — a melynek 10%-át árlejtézők az árlejtés előtt letenni kötelesek — **f. évi április hó 23-án d. u. 2 órakor** községünk házában árlejtés útján kiadatik.

Árlejtési feltételek, terv és költségvetés a jegyzői hivatalban a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Torzsa, 1899. évi április hó 6-án.

Gutvein Lajos Schick Károly
jegyző. 3-3 bíró.

Keil-féle padló-fényezés.

Keil-féle fehér fényezés mosdoasztalra 45 kr.

Keil-féle viaszpaszta parkettára 60 kr.

Keil-féle aranylakk keretekre 20 kr.

Egyedüli raktár:

Ifj. Heindlhofer Róbertnél

ZOMBORBAN.

8-5

Legolcsóbb butorbevásárlási-forrás

Zomborban, a takarékpénztárral szemben.

Van szerencsém a n. é. közönséget dusan felszerelt butoráru raktáromnak szives megtekintésére tisztelettel meghívni.

Nagy választékos készletben vannak igen szép:

<p>Teljes</p> <ul style="list-style-type: none"> — Hálószobák berendezések — Ebédlői berendezések — Szalon berendezések — Irodai és uriszoba berendezések 	<p>az egyszerűbbtől a legdiszesebbi kivitelig, a legjutányosabb árak s jótállás mellett,</p>
---	--

nemkülönbön mindennemű egyes butordarabok, mi csak a lakberendezéshez szükséges u. m. **szekrények, ágyak, éjjeliszekrények, asztalok, székek** stb. magas támlájú finom ebédlődivánok mintázott plitchebel, ottomanok és kisebb divánok, hajlított fából levő butorok, mindennemű tükrök és képek stb. **nagy választékban**, a legszilárdabb kivitelben jótállás mellett az árak jó minőségeért, oly jutányos árakon, hogy határozottan állíthatom, hogy **jóval olcsóbban mint bárki másnál.**

Kárpított butorokat úgy saját műhelyemben mint kívánatra a t. megrendelő lakásán, mint e szakmának képzett mestere a legcsinosabban, szintén igen jutányos árak mellett készítek.

Teljes tisztelettel

Adler Adolf

kárpitos, díszítő és butorkereskedő

Zomborban

a takarékpénztárral szemben.

6-4

Czeznér József

kocsigyártó és kárpitos üzlete

Zomborban

Zarándok (sóbáz) utca 107. sz. saját ház.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, miszerint 1898. évi november hó 1-től üzletemet saját házamba helyeztem át, hol szakmámba vágó összes munkákat gyorsan és pontosan a legjutányosabb árak mellett elvállalom.

Raktáron tartok mindennemű **új és átalakított hintókat, kocsiakat** stb. szakmámba vágó bármennyű megrendelést, illetve átalakítást elfogadok és azt a legrövidebb idő alatt eszközölöm.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, maradok

kiváló tisztelettel:

Czeznér József,

kocsigyártó és kárpitos.

20-15

2913. szám.

kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Járásomhoz tartozó Csurogh községben lemondás folytán üresedésbe jött és 300 frt évi fizetéssel egybekötött községi irnoki állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **1899. évi május hó 1-ig** nyújtsák be.

Zsabyán, 1899. évi ápril hó 10-én.

NIKOLITS,

főszolgabíró.

3-2

3250. sz.

tkvi 1899.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Czedler János ügyvéd végrehajtónak kiskoru Kovacsits Antal és Száva végrehajtást szenvedők elleni 32 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő s Zomborban fekvő, a zombori 1295. számú betétben foglalt Kovacsits Péter 1/3 ad, Szimendits Lázár 2/3 ad, kiskoru Kovacsits Antal 1/3 ad és kiskoru Kovacsits Száva névén 1/3 ad részben álló A I 2459. hr. 196. ö. i. sz. egész ház, 95 ö l beltelek, 2466 hr. számú 145 ö l szántóra — tekintettel az 1883. 60. t. c. 156. §-ának c) pontjára, özv. Kovacsits Ivánné Csicsovacska Szofia özvegyi haszonélvezeti jogalmi jogának főtartásával — 464 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1899-ik évi június hó 7-ik napján délután 3 órakor a telekkönyvi hatóság árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozókat tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX ik törvényeikk 42-ik §-ában jelzett árfoylammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1899. évi március hó 20-án.

A zombori kir. törvszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány Péter,

kir. tvszéki bíró.

1849. sz.
kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye bajai járásához tartozó Csataalja nagyközségben leköszönés folytán üresedésbe jött és évi 300 frt fizetéssel javadalmazott községi irnoki állásra pályázatot nyitok s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám legkésőbb **folyó évi május hó 10-ig** nyújtsák be.
Baján, 1899. évi április 14.

Latinovits,
főszolgabíró.

2-1

Hirdetmény.

Aratók kerestetnek: 230 hold buza vetés és 160 hold másnemű gabona learatásához **Pusztá-Teodorovácra**. Kimerítő ajánlatok **Fischer Miksához** küldendők. Našic (Szlavonia.)

3-1

3156. szám.
kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

O-Palánka községében üresedésben levő, havi utólagos részletekben 300 frt évi készpénz fizetéssel és ruházattal javadalmazott gyalog rendőrfelügyelői állásra pályázatot nyitok.

Mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, felhívom, hogy szabályszerűen okmányolt pályázati kérvényeiket **folyó évi április hó 29-ig** nálam okvetlenül benyújtsák.

N.-Palánkán, 1899. évi április hó 8-án.

Hipp Dezső,
főszolgabíró.

2-1

Hirdetmény.

A „Szóntai I. Előlevezési Egylet mint Szövetkezet” felszámolás alatti cég ezennel közhírré teszi, hogy az 1895. évi január hó 1-től 1898. évi december hó 31-ig terjedő ciklusa az 1898. évi december hó 31-én lejárt és feloszlik, ugyanazért a keresk. törvény 249. §-a értelmében a szövetkezet **hitelezői** felhivatnak, hogy a szövetkezet elleni követeléseiket a jelen háromszori közzé tételtől számított 6 hó alatt érvényesítsék.

Szónta, 1899. évi április hó 11-én.

Orslóber Gy. s. k.,
könyvelő. 3-3

Ertl János s. k.,
igazgató.

3391. sz.
tkvi 1899.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Bezdáni takarékpénztár végrehajtónak Varga Anna férj. Szabó Sándorné végrehajtást szenvedő elleni 58 frt 50 kr tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Bezdánban fekvő, a bezdáni 443. sz. betétben Varga Anna férj. Szabó Sándorné, Veber Róza férj. Varga Lászlóné, Varga János, ifj Varga László és Varga Mária Hummel Sándorné tulajdonánál bejegyzett A. I. 1-2. sor 55. és 56. hr. és 354. ö. i. sz. jószágtestből Varga Annát férj. Szabó Sándornét $\frac{1}{12}$ -ed részben megillető jutaléka a C. 2. sorsz. a. Török Julianna javára bekebelezett életosztiglan lakhatási jog sérelme nélkül 426 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1899-ik évi június hó 27-ik napján délelőtt 9 órakor Bezdán községében a megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladtni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 42 frt 60 krt készpénzben, vagy az 1881. LX-ik t. c. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1899. évi március hó 29-én.
A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány Péter,
kir. trvszéki bíró.

Gazdasági alkalmazást keres

2-1
földmivesiskolát végzett egyén. — Nagyobb uradalmakból mint gazda, tehenészlelőjáró és ispánnak okmányaiban 5 évi gyakorlata és feddhetlen élete feltüntetve. — Cime: **Fabián István**, Bács-Petrovoszellő.

HIRDETMÉNY.

A zombori városi munkálatok alkalmával elvállaljuk: udvarok, kapualjak, raktárak, magtárak, folyosók, mosókonyhák stb.

aszfaltozását,

a legjutányosabban és legjobb kivitelben.

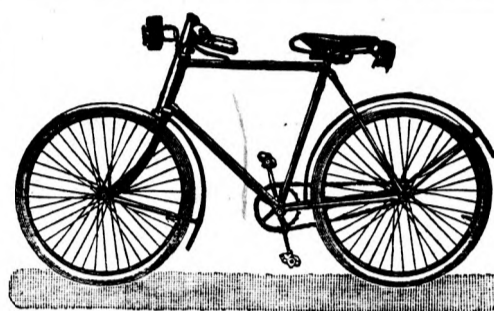
A szükséges felvilágosításokkal, valamint pontos költségvetésekkel díjmentesen szolgál: **Székely Lajos** aszfaltművezetőnk, ki található a mindenkori munkahelyen.

Hazai aszfaltipar részvénytársaság.

4-1

BÉRLETJEGY.

Akár nálam vagy nem nálam vásárolt egy kerékpár javítása és rendben tartása egy egész szezonra 3 frt.

Délmagyarország legnagyobb kerékpár-raktára és javítóműhelye

TELOTSCH GÁSPÁRNÁL ZOMBORBAN.

Óriási választék! Kellemes fizetési feltételek.

2 évi jótállás, 1 évi ingyenes rendben tartás.

Dús választék

valódi angol **Helikálpremier**, valódi **Styria** gráci, **Swift** (fegyvergyár), **Kayser**, **Naumann** (németországi), **Douranyo**, **Courir** (angol gyártmányok) kerékpárokbán.

Csengők, lámpák, áttételek, tengelyek stb. nagy választékban.

BÉRLETJEGY.

Akár nálam vagy nem nálam vásárolt egy kerékpár javítása és rendben tartása egy egész szezonra 3 frt.

*

*

BÉRLETJEGY.
Akár nálam vagy nem nálam vásárolt egy kerékpár javítása és rendben tartása egy egész szezonra 3 frt.

BÉRLETJEGY.
Akár nálam vagy nem nálam vásárolt egy kerékpár javítása és rendben tartása egy egész szezonra 3 frt.

*

*

Egy jó házból való fiu tanoncul

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Egy tanuló könyv- és papirkereskedésben felvétetik

Kollár József,

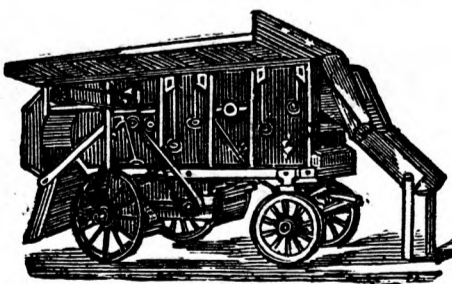
könyv- és papirkereskedő Zombor.

2-2

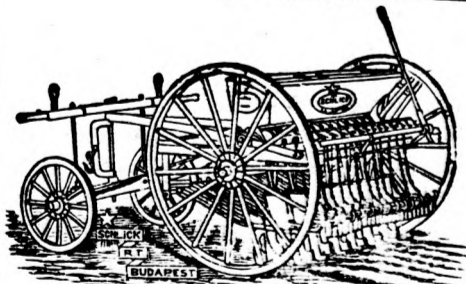
Vas- és fém-esztergálás.

GAZDASÁGI GÉP- és MECHANIKAI MŰHELYE, FÉMÖNTÖDE

VARRÓGÉP-JAVÍTÓ INTÉZETE

CZEISEL JÓZSEF
ZOMBOR,
Zarándok-(Sóház)-u. 105.

Varrógép alkatrészek.

Házi süngöny alkatrészek.

Készíték mindennemű gazdasági gépeket, ugymint: kukorica-morzsolókat saját jobbitott mintám szerint feltöltölje az eddig készített morzsolókat. **Szecekvágókat, darálókat, repavágókat, szivattyukat, fecskendőket, vetőgépeket, konkolytisztítókat (Trieur), dugattyukat szivattyukhoz és gőzkazánokhoz minden nagyságban, fémöntvények minta vagy rajz szerint.**

Vas- és fém-esztergálás.

Raktáron tartok mindennemű gazdasági cikket és technikai dolgokat. **Gépolaj, consistens zsír, dobsinek** magas bordákkal, **forraló csövek** gőzkazánokhoz, csövek kovácsolt vasból **vízvezetékeknek, vas- és rézpötlékek, mézgaárúk, mézga szelencék, zsinórok, buvó lapos zsinórok, vizmutató üvegek, csavarok, kulcsok** és mindennemű szerszámokat.

Sércsapok és szelelő csapszegek. Gépszijjak elsőrendű szinbőrből. **Feszmerők (manometer) ujak** és javításoknak külön berendezett osztály, **feszmerők kipróbálása ingyen** eszközöltetik.

Mindennemű javítások elfogadhatnak, ugyszintén gazdasági gépeket, lakatos épületmunkákat és **VARRÓGÉP-JAVÍTÁSOK** jutányos árák mellett eszközöltetnek.

Malmok rekonstruálása, berendezése és bármennemű iparvállalat berendezése *—16 általam eszközöltetik.

Gépszijjak elsőrendű szinbőrből.